

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus selgitas Vabariigi Valimiskomisjoni istungite jälgimise võimalusi

Riigikohus selgitas Vabariigi Valimiskomisjoni istungite jälgimise võimalusi

11. aprill 2025

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium selgitas Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekute avalikkuse nõuet olukorras, kus koosolekul arutatakse asutusesiseseks tunnistatud dokumente.

Riigikohtusse pöördus Vabariigi Valimiskomisjoni 6. märtsi 2025.a koosoleku vaatleja. Koosolek toimus nii kohapeal kui ka elektrooniliselt. Kaebajal lubati osaleda tema soovil veebi teel, aga tema juurdepääs istungile katkestati päevakorrapunkti ajaks, mille sisuks oli asutusesiseseks tunnistatud teave. Pärast seda lubati vaatleja taas istungit jälgima. Kaebaja hinnangul ei olnud selline koosolekult eemaldamine õigusega kooskõlas.

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium leidis, et kaebaja ajutine elektrooniline eemaldamine valimiskomisjoni istungilt oli õiguspärane.

Riigikohus rõhutas, et Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekute avalikkuse nõue täidab demokraatlikus riigikorras kaalukat eesmärki, tagades, et valimiste korraldamine oleks läbipaistev ja valimisprotsess legitiimne. Seadus ei näe otsesõnu ette võimalust kuulutada Vabariigi Valimiskomisjoni koosolek kinniseks, ehkki pole selge, kas selle võimaluse reguleerimata jätmine on olnud seadusandja teadlik valik või mitte.

Sellegipoolest ei ole komisjonivälisel isikul õigust osaleda Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekul alati just veebi teel. Elektroonilise osalusega kaasnevad ohud, mida valimiskomisjonil ei ole võimalik täielikult maandada. Kui koosolekul edastatakse asutusesiseseks tunnistatud teavet, siis on teabevaldajal kohustus kaitsta seda ka ettevaatamatu avalikuks tuleku eest.

Seega võib Vabariigi Valimiskomisjon näha ette, et sellisel koosolekul, mis toimub nii elektrooniliselt kui ka kohapeal, saavad komisjoni mitte kuuluvad isikud osaleda – käsitletava teabe kaitseks ja veebijuurdepääsuga kaasnevate riskide maandamiseks – üksnes vahetult kohal viibides. Seda, kas korraldada koosolek täielikult elektrooniliselt, osaliselt kohapeal või täielikult kohapeal, tuleb komisjonil igal üksikjuhul eraldi hinnata, sõltuvalt arutusele tulevatest teemadest.

Kohtuotsuse [1], riigikohtunik Nele Siitami täiendava arvamuse [2] ja riigikohtunik Vahur-Peeter Liini eriarvamusega [3] saab tutvuda Riigikohtu veebilehel.

Teate sisestas:
Sandra Sommer
pressiesindaja
5333 9846, 730 9042
sandra [dot] sommer@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-selgitas-vabariigi-valimiskomisjoni-istungite-jalgimise-voimalusi>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=5-25-3/5>

[2] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=5-25-3/6>

[3] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=5-25-3/7>